

podstawie w części kierunkowej Strategii dokonuje się różnicowań terytorialnych polityki rozwoju. W przedstawionych poniżej wyzwaniach skupiono się na pokazaniu ich ogólnych konsekwencji o charakterze wojewódzkim, a więc brak w nich szczegółowych odniesień terytorialnych. Wyjątek uczyniono w końcowej części syntezy diagnozy, gdzie przedstawiono metodę identyfikacji gmin, na obszarze których występuje negatywna sytuacja społeczno-gospodarcza. Wyniki tej identyfikacji stały się częścią „Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”, w którym stanowią obszary, wobec których Samorząd Województwa posiada zobowiązania na rzecz rozwiązania sytuacji problemowych.

W wyniku prac diagnostycznych, zidentyfikowano następujące wyzwania rozwojowe:

- Poprawa poziomu rozwoju społecznego mieszkańców województwa
- Dostosowanie kierunków rozwoju województwa do transformacji demograficznej i konsekwencji starzenia społeczeństwa
- Rozwój przedsiębiorczości
- Wzrost innowacyjności gospodarki województwa
- Poprawa dostępności zewnętrznej oraz wykorzystanie potencjału logistycznego województwa
- Poprawa dostępności komunikacyjnej stolic województwa z terenu całego województwa
- Wzmocnienie potencjału Bydgoszczy i Torunia jako ośrodków współodpowiedzialnych za rozwój społeczno-gospodarczy i konkurencyjność województwa
- Nowoczesny sektor rolno-spożywczy
- Rozwój uzdrowisk
- Powszechna dostępność technologii informacyjnych
- Zapewnienie dobrego stanu powietrza
- Zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu
- Bezpieczeństwo i transformacja energetyczna

Wraz z epidemią COVID-19, która rozpoczęła się w Polsce w marcu 2020 r. stało się jasne, że spowoduje ona szereg negatywnych konsekwencji w sferze przede wszystkim gospodarczej, a w jej efekcie – także społecznej. Niezbędna będzie odbudowa, a w niektórych dziedzinach, być może nawet transformacja gospodarki. Niektóre konsekwencje społeczne i gospodarcze mogą pozostać trwałe, niezależnie od zakończenia epidemii, dlatego też zdecydowano o wyróżnieniu dodatkowego „wyzwania rozwojowego”:

- Odbudowa gospodarki regionu po epidemii COVID-19

Do wyzwań rozwojowych nie zalicza się więc tych uwarunkowań, które nie będą determinowały rozwoju województwa. To znaczy, że w obliczu prognozowanych procesów rozwojowych ich znaczenie nie będzie kluczowe dla kształtowania rozwoju województwa. Nie oznacza to, że w polityce regionalnej nie ma uzasadnienia dla planowania i prowadzenia interwencji, mającej na celu zapewnienie ich sprawnego funkcjonowania. Zagadnienia, które ze względu na wagę w kształtowaniu rozwoju województwa nie zostały zakwalifikowane do kategorii „wyzwań rozwoju”, będą również uwzględnione przy planowaniu rozwoju województwa, przy czym ich znaczenie jest istotnie mniejsze. Identyfikacja „wyzwań” pozwala więc na priorytetyzowanie potrzeb w zakresie planowania rozwoju województwa – zagadnienia uznane za wyzwania należy uznać za wymagające podjęcia działań szybciej i z większym zaangażowaniem, niż pozostałe zagadnienia. Podejście takie nie deprecjonuje roli żadnych uwarunkowań w prowadzeniu polityki rozwoju województwa.

Diagnoza została wykonana w większości z wykorzystaniem danych i informacji za lata 2017-2019. Dane o większym stopniu zdezaktualizowania zostały wykorzystane w przypadku gdy dotyczyły zagadnień cechujących się małą zmiennością w czasie lub gdy utrata aktualności dotyczyła prezentowanych wartości ale nie ich wartości merytorycznej, a więc nie miała wpływu na ich przydatność dla analiz – na przykład wciąż zachowane zostały ówczesne relacje pomiędzy analizowanymi jednostkami, lub zachowana została rola, znaczenie, pozycja opisywanych zagadnień.

Syntetyczna informacja o województwie kujawsko-pomorskim

Województwo kujawsko-pomorskie położone jest w północnej części centralnej Polski, zajmuje obszar 17 972 km² (5,7 % powierzchni kraju), który zamieszkuje (wg stanu na 31.XII.2018 r.) 2 077,8 tys. osób (5,4% ludności kraju). Zarówno pod względem powierzchni jak i liczby ludności należy do województw średniej wielkości. Kujawsko-pomorskie powstało w wyniku wprowadzenia z dniem 1 stycznia 1999 r. zmian w podziale administracyjnym Polski. Jest jednym z dwóch województw, obok Lubuskiego, w którym wskazano dwie